

Tolerance, nikoli zrovnoprávnění

Když zrušíme všechny hranice, zůstane prázdno

Byl jsem vyzván, abych napsal z pozice západočeského seniora pár řádků k rozhodnutí synodu stran žehnání homosexuálním párům. Není to tak, že bych úplně ve všem měl hotové stanovisko, spíše si je vytvářím v rozhovoru. Snad v tomto případě nebude vadit, že budu trochu osobní.

Pokud se od něčeho distancuji, tak od hlasů (ať už z kterékoli strany), které se vůči jinak smýšlejícím vyjadřují tvrdě, povýšeně, pohrdavě či přezíravě. Takovému přístupu jsme se ve škole Kristově neučili.

V situaci, která nastala po synodu, nezbyvá než přemýšlet intenzivně nad tím, zda je možné zabránit odchodu konkrétních sborů či rodin z ČCE. Někteří se totiž již nechali slyšet, že odcházejí, neboť synodní usnesení nejsou schopni vstřebat. Z těchto reakcí je patrné, že usnesení synodu se netýká jen farářů. V rámci vnitrocírkevního dialogu bychom se mohli více soustředit na možnosti, které nám dávají k dispozici naše církevní řády a pravidla, tj. na rozhovory ve sborech, na konventech a na synodech. Popřípadě na presbyterních či pastorálních konferencích. Petice k této otázce však nepovažuji za vhodné, neboť spíše komunikaci ztěžují.

Za Achillovu patu synodního usnesení, které je jinak formulováno obezřetně a ohleduplně, považuji už to, že ono žehnání homosexuálním párům není zasazeno do nějakého širšího a hlubšího pojednání o heterosexuálním manželství, které zejména ze svědectví Nového zákona vychází jako standard, norma či poslání. Právě dnes, kdy se v oblasti rodiny, manželství a pohlaví dějí ve společnosti tolikeré změny, by bylo zdravé, aby se církev držela toho, co jí bylo svěřeno. Ostatně nemalá část sekulární společnosti by v této otázce církev podpořila. Máme-li mluvit o odchylce od normy, tj. o případném žehnání homosexuálním párům, nemůžeme dost nezdůraznit, že je to odchylka (nikoli úchylka). Nejsem úplně proti tomu, aby se homosexuálním párům žehnalo, mají-li úmysl žít spolu věrně a dlouhodobě – pokud to příslušný kazatel vyhodnotí jako oprávněné. Ale nemělo by to být samozřejmé. Rozhodně ale nelze souhlasit s tím, aby tyto svazky byly ve všem zrovnoprávněny se svazky heterosexuálními. Měly by být tolerovány, nikoli zrovnoprávněny.

Za východisko z patové situace bych považoval, kdyby bylo pozitivně deklarováno manželství muže a ženy jako novozákonní model, přičemž s výhradou svědomí by mohli kazatelé ČCE žehnat homosexuálním párům, pokud to tak před Bohem vyhodnotí. Je totiž nepochybné, že určitá část populace se jako gayové či lesby rodí. Proč se tak děje, nevíme a ani vědět nemusíme. I tak to mají tito lidé v životě těžší, např. kvůli tomu, že nemohou mít vlastní potomstvo. Evangelium v tomto ohledu má místo teprve, platí-li zákon. Obávám se, že když zrušíme všechny hranice, zůstane prázdno. Pokud by „výhrada svědomí“ platila naopak, tj. týkala by se těch, kdo těmto

stejnopohlavním dvojicím (v konkrétních případech) chtějí žehnat, tak by to mohlo být pro určitou část odpůrců synodního usnesení přijatelné.

Máme jasné učení o manželství muže a ženy, které nechceme znásilňovat, ale připouštíme, že u některých je to jinak. Nerozumíme tomu, ale nechceme se – a ani nemáme právo – stavět do role soudců.

Pokud by ale kdokoli tvrdil, že jakékoli homosexuální vztahy (i ty dlouhodobé) jsou a priori hříšné a zavrženíhodné, nevidím už prostor pro žádnou dohodu. I gayové a lesby jsou přece děti Boží. I pro ně platí, že není dobré, aby byl člověk sám. Ať už má církev přísná pravidla, pastoračně by měla tyto lidi brát v úvahu.

Z diskuse nad touto otázkou vysvítá i další téma, tj. jak čteme Písmo a jak je nám autoritou. Zejména v protestantismu je to klíčová věc. Bible představuje v různých vrstvách obraz či odraz židovské/izraelské společnosti před dvěma až třemi tisíci lety. V čem je pro nás i dnes normativní? Jak v ní rozpoznat Boží slovo? Reformace tyto otázky neřešila, ale my si je klást musíme. Jde přece o pravidlo našeho života.

Každopádně Ježíš z Nazareta je vtělené slovo Boží, o němž nám Písmo inspirované Duchem svatým referuje. Jedině touto optikou máme šanci se sejít a hledat konsenzus. Ve jménu toho, který nepřišel zákon zrušit, a přitom řekl: „Kdo z vás je bez hříchu, první hod’ kamenem“. V Kristu se Bůh zjevil jako LÁSKA. Není kritérium, které by nám vykládalo a ukazovalo cestu vpřed lépe.

Martin T. Zikmund